

O.V. 1164/41-1

Friddom

№. 4. * LAILASINGAVE * 1. årg. 49
Ekspl. 4
Årg. 1941
O.V. 1164/41

NOREG

Og Norge vart sunne,
og Norge vart trygt,
Og Norge vart sterk,
og Norge vart trygt.

Paa sjølveigen grunn
og med Fana si rein
det fritt orkar standa
paa sjølveigne Bein.

Og Norge vart svikt,
og Norge vart stygt.
Og Norge vart niva,
og Norge vart illygt.

Og slik skal det standa,
som dugande Kar
- so sant inkje Nordmann
"slar Krok" fyr sin Far.

Og Norge tok Spanne-Tra,
kom seg på Bot.
Og Norge det auka
i Evle og Not.

Um Norge paeny
vart basta i Band,
so fell det fyr svikefull
Nordmanns-Hand.

Dei flidde det krydte,
dei flidde det Stav.
Men Norge, det vil ikkje
vita denav.

Men skaver det atter
vaart Norge, fyr Svik,
lyt Svikaren trø
yver Nordmann-Lik.

Ogsv Handi di, Dror min,
no lovar og kvod:
Skal Norge gae under,
so vil me gae med!

Per Sivle.

ETÅRETTER

Det var tidlig på våren. Snøen hadde ennå ikke gått av markene. Ute i Europa begynte de krigførende å forberede seg på vinteroffensiver.

Norge fikk en ord opplysningen en dag i april. Det gikk skyldemørket om natten, og om morgenen hadde krig fra skib i kamp langt inn over land. Luftsirenene ulte, mobiliseringsordre gis. Litt etter litt skintet man konturene av hva som var skjedd.

Vi var overfalt, brutalt overfalt, og nå var det bare å redde de som reddes kunne. Soldater drog av gårde, gamle og unge, de som var innkalt og frivillige. Fra natten den 9. april forsvartes landet av norske menn og norske viljer. Soldatene fra "Oskarsborg" og "Bergenshus" fastninger, soldatene som kjempet på Elverum og Tonsås, i Trøndelagen og Narvik, alle de som gjorde sin plikt i hele det vidstrakte

land; ingen av dere er glemt.

Du nordmann som falt på din post, i Narvik og i Raugsbygd, i nord og i syd, du er minst av alle glemt.

Et år etter er vi vidne til din tause, men inntrengende oppell. Det blod du ofret for Norges forplikter oss. Det forplikter oss til å holde ut, til å kjempe videre for frihet og rettferd. Over hele landet knyttet vi bandet mellom 1940 - 41, mellom de som falt og vi som er igjen. Var perole et år etter skal være den samme som ble uttalt av treuste menn i en turg til for over hundre år siden.

- Jtig og trof -

Og holder vi loftet, skal vi vinne. De skal engang skjennalen som niddingens påførte oss, fjernes. De kan dumpe folk til døen, de kan spørge oss inno, de kan laste og rime oss på alle søt og vis. Men det er det noen som er beredt til å fortsette

alkott 13/5-41
Khanz-

kanne, til å ofre alt. Folk vil, det norske folks vilje til frihet, rettferd og fred, kan selv i den Gestapo få bukt med! Der er nok å gjennomkjempe, stålsatt av sterke menn og kvinner.

Fortiden taler til oss gjennom Wergelands ord:

- Derfor modige, I Dverget
Sandheds Sag
seirer kun i Nederlag.
Storner Løgnens Örkenbjerg:
Hen I veire
dem og Fordoms Tægeleiret

Dagens Sifat

Tyskerne har beslagt Henrik Wergelands lille bok: Nordmannens katolskisme skrevet i 1845. Der stod nemlig følgende vers:

- Hvad tror du om tyskerne?
Men godt sig på naboenes penger for-
ster,
thi her kommer flere år for år.

Ute han holdst om friheten rimer
mens likklokkene hjemme over den ki-
mer.

Fra FOLKEVILJEN: Hvor uendeligt sikkert treffer ikke Goethe spikern på hodet, der han gir følgende karakteristikk av sitt folk:

- Vi tyskere er fra igar. Vi har uten tvil i et helt århundre strovet ærligt for å tilegne oss kultur. Men det vil nok gå ennå et par århundrer, før kulturen har gjennomsvoret tyskerne slik at man kan komme til å si om dem: "Det er lenge siden de var barbarer."



REKORREKT

Desverre har det snaket seg inn en trykfeil i nr. 3. i vår artikkel fra AT.-skoler i Gausdalen. Det var ikke Heger som var gått av, men kaptein Hegtvedt. Se forøvrig neste spalte.

- OG GAMLE SOGA

MO SEJER SO -

Følgende lesverk skal fjernes fra lærebøkene i de høyere skoler:

Kong Sverres tale i Bergen.

- Vi vil takke engelskmennene som kommer hit og fører inn hvete og honning, mel og klar, og vi vil takke dem som har ført hit lerret og lin, veks og kjeler. Like ens vil vi nevne de som har kommet fra Orkenoyene, Feroøyene og Island, og alle de som har ført hit ting som en ikke kan være foruten, og som dette land har nytte av. Men tyskerne som har kommet hit i slike mengder med mange skip og akter å fore ut herfra smør og skrei som det er stort tap for landet å sende bort, og i stedet kommer de med vin som folk har lagt seg til å kjøpe både mine folk og bymennens og kjøpmennene, - av den hendelsen har det kommet mye ondt og ikke noe godt.

Mange folk har mistet livet, noen har mistet lemmer, somme har fått andre kropsmer for hele livetiden, andre har fått vansere, eller har blitt såret eller dødt, og alt dette kormer av fylla. Jeg gir disse tyskerne stor utakk for ierden deres, og så sandt de vil ha liv og gods, bør de ha seg bort herifra det forteste de kan - ærende deres har vært til usagn for oss og riket vårt.-

AFTENPOSTEN BEKREFTER.

Var artikkel om Arbeidstjenstens skoler i Gausdalen bekrefte i Aftenpostens morgennr. den 15/3, side 1, spalte 2. Der heter det:

- Nedgangen i alleventallet skyldes at det i slutten av jan. gikk vekk 15 mann. Avgangen skyldes for en 10-12 stvkkers vedkommende ansettelse i arbeidstjensten med øyeblikkelig tiltredelse, dels lægeundersøkelse og dels andre grunner.

SPORT

Den norske idrettsfronten er like sterk som før. Idrettsstridene vil fortsette til de nærværende "Idrettsforer" er fjernet! Norske idrettsmenn ønsker å velge sine ledere selv.

De har ikke valgt:

- Aksel Stang - hvis eneste befatning med idrett inntil 28. sept. 1936 var at han engang hadde slått opp en tennishane!

- Reichborn-Kjennerud - som i tiden var en dyktig advokat, og som hadde noen trening i idrettsadministrasjonen. P.g.g. alkoholmisbruk odela han sin forretning og lot seg villig kjøpe da NS ba ham 18.000.kr. som "Idrettsfører".

- Charles Hoff - som karaktermessig er like skittenferdig som han er framrørende som idrettsmann.

- Per Lie - den dumeste mann som noen gang har satt sine ben på en idrettsbane.

Norske idrettsmenn har valgt Olav Helseth som sin leder.

Han har de kastet i fengsel!

"Skredet er løst" sa R-K. på det "store nasjonale" skøyttestevne på Hamar. Det tellte - fire - deltagere.

De fire var:

- Finn Hødt, - hirdmann fra Drammen.
- Arve Sumnerud, - som for 4 måneder siden slapp ut etter en behandling for alvorlig sinnslidelse.

- Hans Engnestangen, - som til almindelig runterhet ble utnevnt til "herredsstyre" i Brandbu.

- Edv. Wangberg, - som er kjøpt.

Billige ble disse skøyteløperne ikke. I en måned før konkurransen lå løperne på Hamar og trenet. De hadde fritt opphold på Astoria Hotel + 30kr. dagen.

Da R-K. uttrykte sin glede over at skredet var løst, var det rett fram 12 betalende tilskuere og fire deltagere! Et imponerende skred! Det er forståelig nok at sportsjournalistene i Oslo ble nektet adgang til stevnet. Avisene måtte ta sine referater fra N.T.B.

Heller ikke Reichborn-Kjenneruds boksmeesterskap i Porsgrunn fikk sportsjournalistene adgang. Stevnet bod på to øvingskørelser. Blandt stevnets deltagere var det virkelig en som kunde sies å være bokser, bergenseren Frantz Johansen. Det var litt av en sensasjon - også for NS. Den andre overaskelsen var at Arne Hvam (han har forrådt en tidligere arbeidsskamarat ved angiveri) som av NS var betraktet som avgjort favoritt i mellomvektklassen, ble K.O.-besviret i siste runde av Frantz Johansen. (Arne Hvams få kamper i ringen tidligere har gjerne endt slik for ham).

Av samtlige startende ved årets boksmeesterskap har bare 3 tidligere betrådt podium med hanske på: Frantz Johansen, Arne Hvam og Harald Jensen.

En vittet med at han var medlem av "Garnulf". Det er løgn. Han ble ekskludert for ca. 3 år siden. Senere har han forsøkt å bli opp tatt igjen, men det er blitt avslått.

Både i Porsgrunn og på Hamar var Deutsche Wache utkorkmandat for de fylle tribunen. Likevel var det i Porsgrunn ikke lykkes å samle mere enn 50 tilskuere den ene dagen og 63 den andre!

I utlandet har "nordmennene" også deltatt. Riktignok ble hirdguttene slått av Tyskland, Italia, Ungarn og Bulgaria, men de høvde fleggets ære sa Aksel Stang. Er De vandt til å se Norge på 6. plass i skikonkurranser, når Sverige og Finland ikke deltar? Er De vandt til å se Norge etter Ungarn og Bulgaria?

I slalomløp "kjørte guttene glimrende", fortalte "Pritt Folk", 5 min. bedre enn under trening - de ble nest sist!

NITE (Finn Amundsen) i Morgenbladet hadde onsdag den 16. april et referat fra stevnet på Lillehammer, hvorfra vi siterer endel:

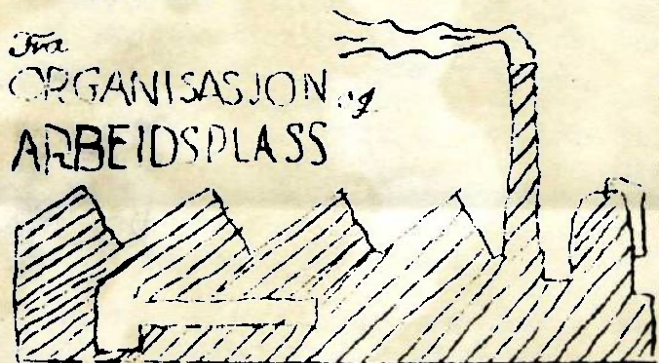
- Hva det sportslige angår, har vi gjester vanskelig for å uttale oss. Vi fikk selv se et hopmann i "Hønsenbakken", og forholdene i vinteret var sent å si ikke de beste. Prestasjonen heller ikke. Rennet talte 45 deltagere, og det er vanskelig å framkomme med en detaljert kritikk for et program-

var ikke færdig, og da den var af-
løst hopplængden ble anslåttgjort.
Rennet ble ånnet av P. R. Lids med et
hopp på 12-15 meter. Vi skulle anta
at de langste hopp var omkring 25 m.

Rent arrangementsmessig var det
naturligvis en stor feil å legge
hoppet minst 3 meter lenger fram, had-
de nok rennet vintet anderledes.

- Det er det største vinterstørne
for ungdom som til dato er arrangert
sluttet taleren.

Til dette vil vi bare gi en op-
lysning, fordi vi forstår at man ikke
riktig er å jøre med livd som har
funnet sted i norsk innrett, f.eks.
for ca. 20 år siden: Allerede om-
kring 1920 hadde Skiforbundets til-
ritt guttalanisrenn over 1100 kvæ-
liserste deltakere. Hvis det skulle
bli større deltagelse til N.S. ...
da må man naturligvis gå til kvali-
fiserende uttøining innenfor distrik-
tene, slik at ikke alle få adgang til
å reise."



Under Lofotfisket har NS' krets-
leder for Salten, tidligere Brochmann-
profet, forsøksleder Rasmussen vært
på politisk fiske i Svolvær. (Han
hadde forlatt byen for strandlugget)
På nettet hadde kongepolitikmann og
16 tilhørere.

I fiskeriet til Skjerve var det
nett fra nok så mange, men de ble
tal som så redd at han gjente seg i
kjøkknet. En hyggelig gammel fisker
ruslet dit ut og sa: Du må stå til
å komme inn rett, gutt! Han har vært
ikke for det var så mange som hadde
skilt ut merket - 100% mark - av
mellombolsene og festet til luer og
jakker.

Forsøksleder Rasmussen har vært
i Sulitjelma også for å tale til
Suli-busen. Tomt lokale og svært av-
folk utenfor. Her ba folk komme inn.
De svarte ned å synge "Ja vi elsker"
Rasmussen skulle være lur og sang

med. De gikk en kraftig fram og sa:
"Hold kjæft, ingen har bedt deg syn-
ge!" Taleren trakk seg vekst. Motet
ble avlyst.

Kommunarbeidernes forening i
Kruggeband har vært gjenstand for
en merkelig skjebne. På et møte
forloren ble møtet avsluttet med
"Op alle jordens bundne troller".

Hå er foreningen oppløst og
sidenlens beslagnert. Kommunefor-
bundet og Landsorganisasjonen ar-
beider med saken.

Desverre har tyskerne fastholdt
kravet om tre forelesere under
kurs t på Sørmarka. Det viser seg
derfor vanskelig å få folk til
frivillig å reise dit.

På grunn av den slott delt-
gelse som var ved de tidligere
tyskkursene har Telegrafstyret nat-
tet innkalle til kursus på nytt.
Det ser ut til at man ikke for-
står at det fortiden ikke er noen
påtagelig interesse i Norge for
det som er tysk.

Medlemmene i Hotell- & res-
taurantarb.forbundet er stadig i
villrede om hvorfor deres fremst
tillitsmann, Åsvestad og Nordström,
sitter arrestert. Måned etter må-
ned går, men ingen får vite noget.
Ikke engang deres nærmeste femi-
lie. En slik behandling av fagor-
ganisasjonens tillitsmann skaper
stor ure og bitterhet.

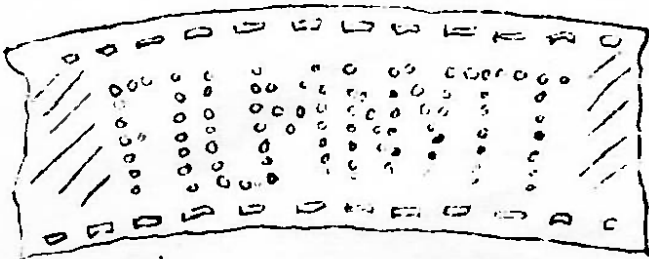
Den samme bitterhet føler og-
så telefon og telegrafarbeiderne
over at deres tidligere formann
sitter arrestert uten at det er
mulig å få forklaring på forholdet.

Under slike forhold skapes
det stor usikkerhet hos de som
velges til fremtredende tillits-
hverv innen fagorganisasjonen. Det
er ikke bare de arresterte som
forlanger en forklaring, men også
de med lemmer som har satt dem i
tillitshvervene.

"Hadde jeg visst hva Nærjensel
Sarlings politiske ferde med seg,
så vilde jeg ha gjort det samme"

sa advokat Jenson, tidl. ordfører i Akers vidneskranken i saken mot de 16 formannskaps- og bystyremedlemmene i Oslo. J. Schwingel og O. Gjestby fikk 11/2års fengsel. Arnefinn Vik og Rolf Hofmo fikk løn og 3 måneder. De 12 andre fikk botinest den på 1 år.

4 klassefeller sitter altså i fengsel for sin overbevisnings skyld.



Oslo Kommunale Kinematografer som har en inntekt av ca. 3. mill. kr. i året, har gått med underskudd siden februar!

Hovedgrunner er den affektive kinostreik som publikum hadde sett i-gang som demonstrasjon mot forbud av engelsktalende film, de slette tyske filmer, UTAs propagandarevyer, at tyskerne går for halv pris og at hirdmenn går gratis.

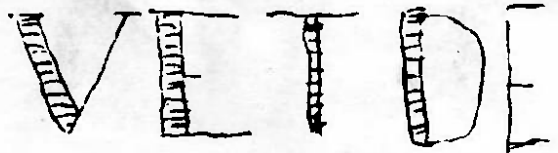
En annen årsak til underskuddet er de store utgifter til undermeldning førte filmene for å lokke folk.

Sindring (kjent under økenavnet Den klamme hånd) var i samsvar med kon. st. Lunde forbudt fremvisning av de 10 siste amerikanske filmer som befant seg i Norge. Fra og med den 27. mars er fremvisning av all engelsktalende film forbudt i Norge.

Sindings film "Vennskap og kjærlighet" skulle hatt premiere i Oslo i februar, men av frykt for kinostreiken er premieren gang på gang blitt utsatt. Filmen er nå solgt til Sverige hvor den skal oppføres etter premieren som fandt sted i Trondheim i påsken.

Den tyske propagandafilmen "Sieg im West" skulle hatt i Norgespremiere i Oslo den 10. mars etter det Norsk Kinoblad melder i sitt første nr. Hvor er det blitt av den? Er det gått med den som med "Vennskap og kjærlighet"?

La oss ikke skuffe Sindina og nazistene! De skal få det de frykter - tomme hus for sine filmer -.



- tyskerne brøt 15 gjerder etter aksjonen i Svolvær, deriblandt prestegården og folkehøgskolen.

- at etter aksjonen skynes politimester Birkestrand, lensmann vik, og sakkf. Brynjulf vik, kretsfører Tindberg, politibetjentene Moen og Skaar, samt bykasserer Tolo.

- at Svolvær har vært gjestet av svensker i vinter og at tyskerne har beskutt den med maskingevær.

- at Terboven får en av Europas flotteste tennisbaner på Skaugum. Arbeidene legger all sin flid i utsmykkingen fordi den skal være en gave til kronprins Olav, når han kommer tilbake.

- at hirdmann Holmboe, Oslo ble dømt til 2 måneders fengsel fordi han trakk sin innmeldelse i regimentet Nordland tilbake.

- at tre hirdmenn i Tønsberg ble tvunget til å melde seg i regimentet Nordland p.g.a. slyngelaktig opptreden ved en kinoforestilling som tyskerne hadde.

- at far til den ene, bussfører Svendsen, stod å gråt på Tønsberg jernbanestasjon, da sønnen dro "frivillig"...

- at det har brent to ganger i Folke-teaterbygningen hvor NS:har sine lokaler.

- at Gestapo-lederen i Trondheim fikk et kolleslag i hodet av en hirdmann under en kinoforestilling.

- at Morgenbladet i Oslo tre ganger er blitt ilagt pengobøter for frimodige ytringer.

- at gjestene på Landåsen turisthotell, valders og Gausdal høyfjellshotell måtte forlate hotellene midt i påsken på et par timers varsel, da tyskerne skulle ha hotellene.

- at ved bombingene i Høyanger ble to smeltcovner ødelagt.

- at oberst Hagem (se side 2) likevel er gått av.